

DOSSIER DE PRESENTACIÓ
+60 ALT EMPORDÀ
PROPOSTES PER A UN ENVELLIMENT ACTIU

ALT EMPORDÀ
PROPOSTES PER A UN ENVELLIMENT ACTIU

MES60.CAT

Projecte +60 Alt Empordà. Propostes per a un envelliment actiu

+60 Alt Empordà. Propostes per a un envelliment actiu és un procés de participació per a la definició de polítiques locals d'envelliment actiu promogut pel Pla per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà 2013-2016 del Consell Comarcal de l'Alt Empordà amb la col·laboració dels ajuntaments de Borrassà, Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Llançà, Roses i Vilafant.

+60 Alt Empordà vol obrir un procés de reflexió sobre l'envelliment actiu a la comarca amb la finalitat d'acordar accions i fer una proposta de recomanacions als ajuntaments per a millorar la qualitat de vida de les persones més grans.

Origen

+60 Alt Empordà té l'origen en una demanda del Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà, que va ser recollida en el Pla d'Inclusió, per obrir un procés de reflexió entorn les polítiques adreçades a la gent gran a la comarca, amb la voluntat de revisar el model de polítiques desenvolupades fins al moment.

En el marc d'aquest encàrrec l'Equip Tècnic d'Inclusió va dur a terme la recerca Fer-se gran a l'Alt Empordà. Proposta d'accions per a l'envelliment actiu per tal de facilitar a les persones interessades, als i les professionals de l'àrea de Benestar, de les entitats i dels governs locals, un document ajudés servís de base per posar en marxa un procés de diàleg i reflexió entre els diferents agents de la comarca, en el marc del Consell Consultiu de la Gent Gran de l'Alt Empordà, la Taula per a la Inclusió i la Cohesió Social i el Pla d'Inclusió Social, per avançar en la planificació i definició de polítiques d'envelliment actiu en l'àmbit local. Els objectius plantejats en la recerca van ser els següents:

1. Aprofundir en el paradigma de l'envelliment actiu i els canvis socials i culturals que hi estan associats.
2. Conèixer millor les necessitats de les persones grans de la comarca.
3. Millorar la detecció dels perfils i les trajectòries d'envelliment a la comarca, copsant la diversitat de les noves cohorts d'edat que en pocs anys entraran en aquesta etapa vital.
4. Detectar àmbits i línies d'actuació que es promouen a escala local.
5. Facilitar un conjunt de recomanacions i propostes per promoure l'envelliment actiu que poden promoure els governs locals.

La recerca s'ha realitzat en base a diverses tècniques d'investigació i instruments d'anàlisi. D'una banda, una anàlisi bibliogràfica i documental ha permès emmarcar la recerca en les aproximacions d'estudi a l'envelliment actiu. D'altra banda, el treball de camp desenvolupat, centrat en dues enquestes i un estudi qualitatiu, han permès obtenir informació directa de la població per aprofundir en els perfils i trajectòries d'envelliment a la comarca i les necessitats de les persones grans.

Els documents finals de la recerca es poden consultar a la pàgina web del procés: www.mes60.cat

- Informe de recerca: http://mes60.cat/wp-content/uploads/Envelliment_Inf-recerca.pdf
- Resum executiu: http://mes60.cat/wp-content/uploads/Envelliment_Res-exec.pdf

Per què ara?

L'envelliment de la població al món occidental és un procés irreversible que produirà canvis socials en els propers decennis al conjunt de les societats europees. Canvis demogràfics, com la caiguda de la fecunditat i la major longevitat de la població, són els principals factors que expliquen l'augment de la població de més edat al conjunt d'Europa.

Més enllà de les dinàmiques demogràfiques i migratòries, s'estan produint canvis socials en el si de les estructures familiars (és creixent el nombre de persones grans que viuen soles i el nombre de llars on conviuen parelles d'edat avançada) i en els territoris (envelliment progressiu de la població en l'àmbit rural).

Les generacions que estan envellint a tot Europa comparteixen una característica comuna: valoren extraordinàriament la capacitat d'envellir de forma autònoma i activa. L'entrada a la vellesa, a través de la jubilació, es reconeix com un moment en què és important introduir canvis en la vida, començar a desenvolupar nous projectes, cuidar la salut física i mental o gaudir d'iniciatives que no s'han pogut explorar en la vida adulta. Fer-se gran és, en les societats europees, una nova etapa vital amb sentit i projecció a nivell individual però també social.

La recerca Fer-se gran a l'Alt Empordà. Proposta d'accions per a un envelliment actiu ha evidenciat que:

- La població major de 65 anys a la comarca de l'Alt Empordà ha crescut progressivament en els darrers 30 anys i l'any 2014 representa el 17,4% del total de la població. L'any 1981 representava el 13,9% del total.
- Una evolució similar enregistra la població major de 85 anys de la comarca que també ha crescut notablement en els darrers 30 anys. L'any 1981 representava el 6,3% de la població major de 65 anys i l'any 2014 representaven el 15%. Una tendència a l'alça que també s'observa en l'anàlisi de l'evolució de les persones centenàries que en el mateix període s'han incrementat un 43%.
- Les taxes d'envelliment, de sobreenvelliment i de dependència l'any 2014 a la comarca continuen enregistrant valors propers a les mitjanes catalanes. Catalunya tenia l'any 2014 un percentatge d'envelliment del 17,8%, que en el cas de la comarca de l'Alt Empordà era del 17,4%. La taxa de sobreenvelliment era molt similar, situant-se en el cas de la comarca en el 2,6%.
- Les projeccions de població per a les properes dècades, fetes per l'Idescat, evidencien que l'any 2041 al conjunt de Catalunya la població major de 65 anys representarà el 27% del total, la població menor de 15 anys representarà el 15% i la població en edats compreses entre els 16-65 anys representarà el 58%.
- Aquestes projeccions apunten que el conjunt de taxes vinculades a l'envelliment de la població es modificaran els propers anys. En concret, la taxa bruta de dependència de les persones grans (relació de població de 65 i més anys per cada 100 persones de 16-64 anys). Si en aquests moments hi ha 22 persones d'aquest grup d'edat per cada 100 persones en edat potencialment activa, el 2049 aquesta ràtio s'haurà duplicat (53%). Això significarà una relació de dues persones en edat de treballar per cada persona major de 65 anys.
- Avui les trajectòries vitals de les persones són molt més complexes, heterogènies i diversificades. En un context de canvi d'època i de valors, les persones grans canvien els seus hàbits, promouen nous estils de vida més saludables, utilitzen les noves tecnologies i volen ser independents i actius.
- A l'Alt Empordà es constata la presència de com a mínim 23 perfils tipus d'envelliment diferents, i 4 trajectòries de vida majoritàries, que condicionaran el futur envelliment d'aquestes persones. Les trajectòries d'envelliment estan condicionades per diferents factors en àmbits diversos (econòmic, laboral, formatiu, emocional, salut, residencial, etc.) i pels eixos bàsics de desigualtat que determinen l'estructura social com són la classe social, el gènere i l'origen. Aquest conjunt de factors influeixen sobre les persones al llarg de la seva vida condicionant també en el moment de la jubilació les trajectòries futures.
- S'han constatat necessitats específiques de la població de major edat de la comarca en els àmbits de la percepció de l'etapa vital, la cura de les persones a càrrec, les condicions de vida (mobilitat, treball, habitatge i recursos econòmics, la vida quotidiana i els usos del temps, l'ús i l'activitat dels casals per a gent gran, l'accés i ús de noves tecnologies, i les expectatives de futur.

La "democratització" de la supervivència, entenent aquest concepte com el creixement del nombre de persones que arriben a grans, que està fent augmentar els contingents de població de les franges més altes de la piràmides d'edats, accentua i posa de manifest nous escenaris des dels quals caldrà pensar les polítiques públiques i els programes adreçats a la població més gran.

No podem continuar pensant les intervencions per a la gent gran com si tinguéssim davant un col·lectiu homogeni i dependent, sinó que la gent gran és sobretot activa i diversa i mostra estils de vida, formes de convivència, necessitats i demandes cada vegada més heterogènies.

Tenim al davant, doncs, reptes socials de primer ordre que cal conèixer i pensar en tant que tindran un impacte social creixent que directament pressionaran en l'oferta i la qualitat dels serveis públics locals. No només en aquells serveis públics pròpiament vinculats als serveis associats al procés d'envelliment com la cura i la dependència sinó també i de forma nova, en aquells serveis públics que també caldrà planificar tenint en compte noves demandes associades a una població d'edat avançada creixent, diversa i més exigent.

Objectius del procés participatiu +60 Alt Empordà

D'acord amb la finalitat del procés de participació +60. Alt Empordà, els objectius d'aquest són:

1. Contrastar les necessitats i trajectòries d'envelliment de les persones grans de la comarca identificades a la recerca
2. Avaluar les polítiques de suport a la gent gran que promouen els ens (funcionament i orientació dels Casals)
3. Detectar línies de treball estratègiques a escala local que són prioritàries i més urgents

Els participants

+60 Alt Empordà s'adreça al conjunt de ciutadania de més de 60 anys interessada en participar en un procés de definició de les polítiques d'envelliment actiu a la comarca. El procés també és obert a la participació de responsables tècnics i polítics dels ajuntaments, professionals d'atenció a les persones, proveïdors de serveis a les persones més grans i entitats locals.

Col·laboració interadministrativa

+ 60 Alt Empordà. Propostes per a un envelliment actiu és un procés de treball impulsat per l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà amb la col·laboració dels ajuntaments de Borrassà, Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Llançà, Roses i Vilafant.

La col·laboració dels ajuntaments és imprescindible per tal de desplegar el procés de participació als municipis, i ajustar els resultats del procés a les característiques i necessitats de la població que resideix en cadascuna d'aquestes poblacions.

Metodologia el procés

+60 Alt Empordà és una oportunitat per orientar estratègicament les polítiques d'envelliment actiu en l'àmbit local, posant l'accent en els àmbits de la salut, la seguretat i la participació, amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de la població de més edat.

La definició de noves polítiques d'envelliment actiu, les seves línies estratègiques i les accions concretes que es desplegaran en el futur és indispensable fer-ho a través d'un procés obert i transparent amb el conjunt de la ciutadania i agents implicats en aquest àmbit d'actuació amb la voluntat de garantir la presència de veus i perfils de població diversos que representin la diversitat social existent en el procés de presa de decisions. L'obertura dels processos de presa de decisions esdevé una garantia d'inclusió d'aquesta diversitat social en les polítiques públiques i

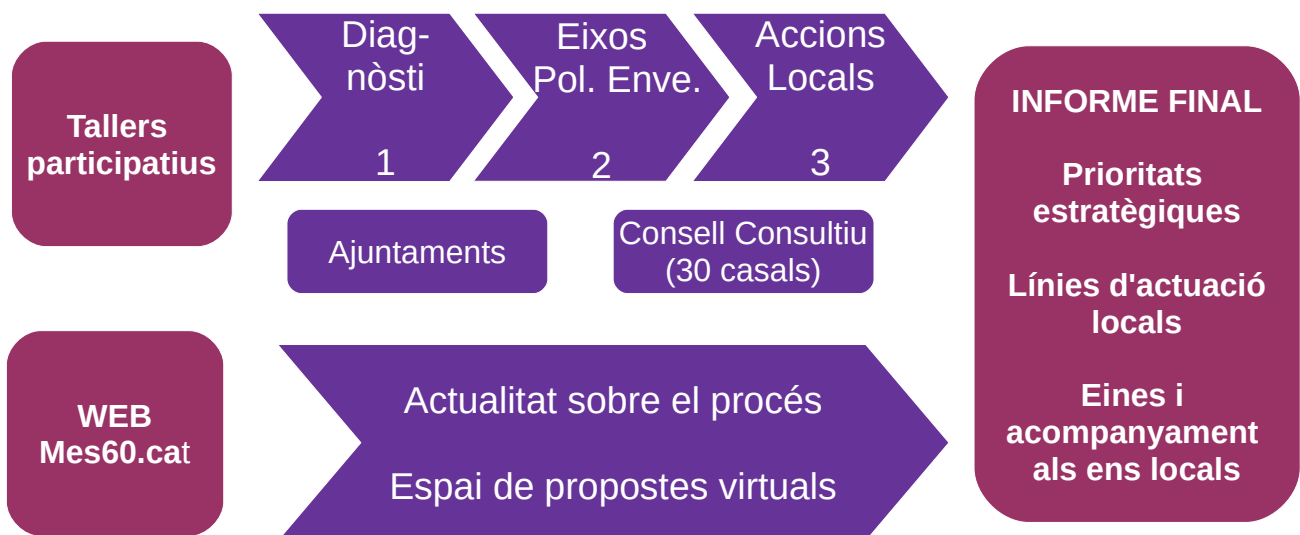
actuacions desenvolupades per les administracions i altres agents.

El procés participatiu es concreta en la realització de 3 tallers de participació en cadascun dels municipis que col·laboren en el seu desplegament. En aquests tallers, que seran dinamitzats per professionals experts en l'àmbit de la planificació estratègica, es treballarà de forma continuada amb els mateixos participants amb els objectius de, primer, consensuar el diagnòstic sobre les necessitats de la població +60 en base a la recerca Fer-se gran a l'Alt Empordà, i segon, definir els eixos i prioritats de les polítiques d'envelliment actiu a nivell local, i propostes concretes d'actuació a desenvolupar.

Paral·lelament +60 Alt Empordà comptarà amb el web www.mes60.cat, que disposarà d'un espai de participació a través del qual les persones +60 de la comarca, que no resideixin en algun dels municipis on es realitzaran els tallers de participació, podran fer arribar les seves opinions i propostes en relació a les temàtiques treballades en el procés de participació.

A través del web www.mes60.cat també es podrà seguir l'actualitat i evolució del procés de participació i consultar el material de treball i articles d'opinió generats al llarg de procés.

Els resultats del procés participatiu es recolliran en un Informe final servirà per, en primer lloc, identificar les prioritats estratègiques de les polítiques d'envelliment actiu, en segon lloc, proposar línies d'actuació en l'àmbit local d'aquestes polítiques, i en tercer lloc, definir possibles eines i formes d'acompanyament als ajuntaments en la implementació de les actuacions adreçades a la població +60.

Un procés innovador

+60 Alt Empordà és un procés de treball únic i innovador amb població +60 que resideix en un entorn rural. Si bé en entorns urbans més grans sí que existeixen marcs estratègics per a les polítiques d'envelliment actiu, en entorns rurals propers no s'han dut a terme fins al moment processos de treball d'aquestes característiques per a definir polítiques públiques en aquest àmbit.

Aquest projecte ofereix als municipis una eina per a la definició de polítiques d'envelliment actiu ajustades a la realitat local, basada en la implicació de la població +60 de la població en un procés de treball comunitari amb participació d'agents públic i privats implicats en el disseny i la implementació de polítiques i programes per a gent gran.

El procés de participació permetrà afavorir la promoció de la ciutadania activa i compromesa a través d'un procés de reflexió i proposta obert, que servirà per dinamitzar la xarxa de treball per a l'envelliment actiu als municipis.

“Vull un poble on la meva experiència ajudi a crear noves empreses”

Manel, 69 anys

“Volem fer créixer les nostres associacions i activitats culturals”

Pere i Carmen, 75 i 73 anys

“Vull un poble amb oportunitats de formació per a tothom”

Paquita, 66 anys

Tens més de 60 anys?

Busquem idees per millorar el teu poble

WWW.MES60.CAT

- ccaltemporda
- AEmpordainclou
- #+60altemporda